

RESOLUCIÓ del procediment sancionador núm. PS 43/2011, referent a la Universitat de Barcelona (Facultats de Física i Química).

Antecedents

Primer.- En data 09/03/2011 va tenir entrada en aquesta Autoritat, un escrit d'un ciutadà pel qual formulava denúncia contra la Universitat de Barcelona (en endavant, UB), amb motiu d'un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En concret, la persona denunciant exposava que a la façana de la Facultat de Química de l'UB hi hauria instal·lat un sistema de videovigilància que, segons el denunciant, permetria captar imatges de persones a la via pública. Així mateix, manifestava que presumptament no es compliria amb el dret d'informació previst a l'article 5 LOPD, així com que no s'hauria creat ni inscrit el corresponent fitxer al Registre de Protecció de Dades de Catalunya.

La persona denunciant aportava amb el seu escrit de denúncia una fotografia d'una càmera instal·lada a l'exterior de l'edifici esmentat.

Segon.- L'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va iniciar una fase d'informació prèvia (IP 70/2011), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb disposició transitòria segona de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per tal de comprovar la realitat dels fets denunciats i d'obtenir més informació sobre les circumstàncies dels fets i els subjectes responsables.

Tercer.- En el sí d'aquesta fase d'informació, en data 09/06/2011 l'Autoritat va realitzar un acte d'inspecció ocular a la ubicació abans esmentada, per tal de verificar determinats aspectes relacionats amb el tractament de dades realitzat mitjançant el sistema de videovigilància. En aquell acte es va poder comprovar l'existència de catorze videocàmeres instal·lades entre les façanes dels edificis contigus de la Facultat de Química (carrer Martí i Franquès, núms. 1-11 de Barcelona) i de la Facultat de Física (avinguda Diagonal, núm. 647 de Barcelona). En concret, es va constatar que set d'aquestes videocàmeres enfocaven la via pública, de manera que permetrien captar les imatges de les persones que per allí transiten; així com que l'UB havia col·locat nou cartells informatius de l'existència de les càmeres esmentades al perímetre d'ambdós edificis.

Quart.- També en el marc d'aquestes actuacions prèvies, s'ha comprovat que la Secretaria general de l'UB és el responsable del fitxer "*Videovigilància de la UB*", el qual té com a finalitat "*visualitzar el trànsit de persones que accedeixen als edificis de la UB i visualitzar el flux i permanència de persones per tal de garantir el correcte funcionament del servei públic d'educació superior*", fitxer que consta inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya dependent d'aquesta Autoritat.

Cinquè.- En data 06/07/2011 la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar procediment sancionador contra l'UB, per una presumpta infracció greu

prevista a l'article 44.3 b), en relació amb l'article 6, ambdós de la LOPD. Així mateix, va nomenar instructor de l'expedient al funcionari de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, XXX. Aquest acord d'inici es va notificar, juntament amb el plec de càrrecs, a l'entitat imputada l'11/07/2011.

En el plec de càrrecs es concedia a l'UB un termini de deu dies hàbils comptadors a partir del dia següent de la notificació per formular al·legacions, presentar documents i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per a la defensa dels seus interessos.

Sisè.- Mitjançant escrit de 18/07/2011, l'UB va formular al·legacions a la proposta de resolució. L'UB aportava amb el seu escrit un reportatge fotogràfic de les set càmeres, que segons s'imputava en el plec de càrrecs, captarien imatges de persones que transiten per la via pública.

Setè.- Per Acord de data 22/07/2011, notificat a l'UB en data 25/07/2011, la persona instructora va disposar l'obertura d'un període de prova, per tal de practicar la prova consistent en una inspecció presencial a les Facultats de Física i de Química a fi de verificar si les càmeres instal·lades a la façana exterior permetien la captació d'imatges de persones que transiten per la via pública.

En data 27/07/2011 es va practicar la prova esmentada, en la qual es va constatar que l'UB havia modificat l'orientació de la majoria de les càmeres enumerades als fets imputats del plec de càrrecs, respecte a la situació que s'havia comprovat en el primer acte d'inspecció de 09/06/2011. En aquesta segona inspecció es va efectuar un reportatge fotogràfic de la nova orientació de les càmeres i del seu camp de visió.

Vuitè.- En data 13/10/2011 l'instructor d'aquest procediment va formular proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que l'UB havia incorregut en una presumpta infracció greu prevista a l'article 44.3 c) en relació amb l'article 4; ambdós de la LOPD. Aquesta proposta de resolució fou notificada a l'UB el 17/10/2011, i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

L'UB no ha formulat al·legacions davant la proposta de resolució.

Del conjunt de les actuacions practicades en aquest procediment es consideren acreditats els fets que seguidament es detallen com a fets provats.

Fets Provats

Primer.- L'UB té instal·lat a les Facultats de Física i de Química un sistema de videovigilància format per catorze càmeres exteriors.

Segon.- De conformitat amb el reportatge fotogràfic efectuat pel personal inspector de l'Autoritat en data 09/06/2011 i amb el que ha aportat l'UB amb el seu escrit d'al·legacions davant el plec de càrrecs, sis de les càmeres instal·lades a l'exterior de les facultats esmentades, atesa la seva orientació, permetien l'enregistrament d'imatges de persones físiques a la via pública. En concret, aquestes sis càmeres són 2 de les 3 càmeres ubicades al

carrer Pasqual i Vila (queda exclosa respecte als fets imputats al plec de càrrecs, la que controla l'accés a la biblioteca); 3 de les 4 càmeres instal·lades al carrer Pau Gargalló (és a dir totes excepte la que controla l'accés a les instal·lacions ubicat al centre del carrer); i una càmera ubicada a l'avinguda Diagonal (en concret, la més propera al carrer Pasqual i Vila).

Aquesta captació d'imatges de la via pública a través del sistema de càmeres instal·lat a la façana de les facultats esmentades no resultava inevitable per assolir la finalitat de vigilància dels edificis.

Fonaments de Dret

Primer.- És d'aplicació al present procediment el previst al Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, segons el previst a la DT 2^a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb l'article 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- En el curs del procediment sancionador l'UB va formular al·legacions davant el plec de càrrecs, les quals es van abordar de forma motivada a la proposta de resolució, motiu pel qual es dóna en aquest punt per reproduïda la resposta efectuada per l'instructor. Tal com s'ha avançat en els antecedents, l'UB no ha formulat al·legacions davant la proposta de resolució de l'instructor.

Tercer.- En relació als fets que s'han declarat provats –respecte als quals com s'ha dit l'entitat imputada no ha formulat cap al·legació per desvirtuar-los-, com indicava l'instructor en la proposta de resolució, l'article 44.3.c) LOPD, en la seva redacció donada per la Llei 2/2011, disposa que és una infracció greu:

“b) Tractar dades de caràcter personal o utilitzar-les posteriorment amb conculcació dels principis i garanties establerts a l'article 4 de la present Llei i les disposicions que el desenvolupen, tret que sigui constitutiu d'infracció molt greu”.

A aquest respecte, l'article 4 de la LOPD es refereix al principi de qualitat de les dades, que té diferents vessants, una de les quals és el principi de proporcionalitat, expressament recollit en l'article 4.1 de la LOPD quan prohibeix la recollida de dades excessives en relació amb la finalitat perseguida:

“1. Les dades de caràcter personal només es poden recollir per ser tractades, així com sotmetre-les a aquest tractament, quan siguin adequades, pertinents i no excessives en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut”.

Per la seva banda, l'article 5.4 b) de la Instrucció 1/2009, no considera legítim:

“b) La captació d'imatges de persones a la via pública, llevat que la duguin a terme les forces i els cossos de seguretat d'acord amb la seva normativa específica. La captació incidental

d'imatges de la via pública per a la vigilància d'edificis o instal·lacions només resulta legítima si resulta inevitable per assolir la finalitat de vigilància de l'edifici o la instal·lació.”

Tal com s'exposava a la proposta de resolució, la normativa específica a la qual es remet la Instrucció està constituïda per la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització per les Forces i Cossos de Seguretat Ciutadana en llocs públics, desplegada a Catalunya pel Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya i per l'Ordre de 29 de juny de 2001, de regulació dels mitjans pels quals s'informa de l'existència de videocàmeres fixes instal·lades per la policia de la Generalitat i les policies locals de Catalunya en llocs públics. Doncs bé, aquestes normes únicament permeten la captació d'imatges en llocs públics – oberts o tancats- a les Forces i Cossos de Seguretat, i sempre i quan s'hagi obtingut l'autorització de la Direcció General de la Policia, previ informe favorable de la Comissió de control de dispositius de videovigilància.

De les actuacions dutes a terme durant el present procediment, es considera acreditat que en el present cas la captació d'imatges de persones que transiten per la via pública mitjançant càmeres de videovigilància no la duu a terme un cos policial, per la qual cosa la normativa esmentada no seria aplicable, i en conseqüència, en cap cas no legitimaria el dit tractament. Per tant, com indicava l'instructor, l'UB no es troba habilitada per captar imatges de persones a la via pública per prevenir eventuais *“delictes contra béns i les persones”* o *“problemes derivats de la prostitució”*, doncs a aquests efectes només es troben habilitades les Forces i Cossos de Seguretat en els termes abans assenyalats.

Així les coses, si bé l'UB es troba legitimada per dur a terme un tractament de dades consistent en la captació d'imatges a través d'un sistema de videovigilància amb la finalitat de control d'accessos i de vigilància de les instal·lacions de les Facultats de Física i de Química, el tractament que aquí s'aborda s'ha de considerar excessiu, ja que la captació d'imatges de persones que transiten per llocs públics es podia evitar ajustant el camp de visió de les càmeres, i això sense causar un detriment en la finalitat de vigilància esmentada, de tal manera que la captació d'imatges de llocs públics només resultés incidental i no principal. Tal com s'indicava a la proposta de resolució, aquest ajustament en l'orientació per tal de reduir o limitar el seu àmbit de visió, consta que l'ha efectuat ja l'UB en cinc càmeres de les sis càmeres que són objecte del present procediment sancionador –totes, llevat la que controla la porta d'accés al mòdul d'instal·lacions del carrer Pau Gargallo, més propera al carrer Martí i Franquès de Barcelona-.

Tal com indicava l'instructor, durant la tramitació d'aquest procediment ha quedat acreditat que l'UB ha tingut en funcionament un sistema de videovigilància instal·lat a la façana de les Facultats de Física i de Química, durant un temps indeterminat però en tot cas en data 09/06/2011 –i mantingut el 27/07/2011 respecte a la càmera indicada del carrer Pau Gargallo- que implicava la captació d'imatges de persones de la via pública, captació que resultava excessiva en relació amb la finalitat perseguida.

Conseqüentment, es considera que l'UB ha comès una infracció tipificada com a greu a l'article 44.3.c), en relació amb l'article 4, ambdós de la LOPD, per vulnerar el principi de qualitat en la seva vessant de proporcionalitat, ja que la captació d'imatges de persones que

transiten per la via pública es podia evitar sense causar un detriment en la finalitat declarada en el fitxer de videovigilància de la UB.

Quart.- L'article 21 de la Llei 32/2010, en consonància amb l'article 46 de la LOPD, preveu que quan les infraccions siguin comeses per una administració pública, la resolució que declari la comissió d'una infracció, haurà d'establir les mesures que escau adoptar perquè cessin o es corregeixin els efectes de la infracció. És en virtut d'aquesta facultat que, tal com indicava l'instructor en la proposta de resolució, és procedent requerir a l'UB per tal que al més aviat possible, i com a màxim en el termini de deu dies a comptar des del dia següent a la notificació de la resolució, modifiqui el camp de visió de la càmera que controla la porta d'accés al mòdul d'instal·lacions situada al carrer Pau Gargallo de Barcelona, de tal manera que la captació d'imatges de persones a la via pública sigui únicament incidental, quan resulti inevitable per assolir la finalitat declarada en el fitxer de videovigilància de l'UB. Un cop s'hagi executat la mesura correctora esmentada en el termini assenyalat, dins dels 10 dies següents s'haurà d'acreditar documentalment davant l'Autoritat mitjançant fotografies, sense perjudici de les comprovacions que es puguin dur a terme per part d'aquesta Autoritat.

Fent ús de les facultats que em confereixen l'article 13 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya,

RESOLC

Primer.- Declarar que la Universitat de Barcelona ha comès una infracció greu prevista a l'article 44.3.c), en relació amb l'article 4, ambdós de la LOPD.

Segon.- Requerir a la Universitat de Barcelona per tal que adopti la mesura correctora assenyalada al fonament de dret quart, i acrediti davant aquesta Autoritat en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la resolució, les actuacions dutes a terme a l'efecte de donar compliment.

Tercer.- Notificar aquesta resolució a la Universitat de Barcelona.

Quart.- Comunicar aquesta resolució al Síndic de Greuges, mitjançant el seu trasllat literal, segons el que especifica l'Acord Tercer del Conveni de Col·laboració entre el Síndic de Greuges de Catalunya i l'Agència Catalana de Protecció de Dades de data 23 de juny de 2006.

Cinquè.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, la Universitat de Barcelona pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, la Universitat pot interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

Esther Mitjans i Perelló

Barcelona, 24 de novembre de 2011